

PANE MINISTŘE,

jsem pedagog s letitou praxí v socialistickém i postsocialistickém školství. Na šestnáct let jsem si po roce 1990 odběhl do podnikatelského světa, abych poznal prostředí, pro které připravujeme naše žáky. Řeknu Vám – nic moc! O tomto ale hovořit nechci. Před šesti lety jsem se vrátil ke svému snu. Předstoupil jsem opět před žáky. Postižen rodovou anamnézou (láskou k dětem a vírou v dětskou duši a dobro).

Plný očekávání nového a změn jsem opět učil! V hlavě mně bušily pojmy, které jsem tam v tom světě „podnikání“ nejvíce postrádal a které jsem se rozhodl dětem každý den připomínat. Slušnost, pokora, úcta, láska, partnerství, etika, spolehlivost, pracovitost, pravdomluvnost, ohleduplnost, úcta ke stáří a k tradicím, cílevědomost, opravdové přátelství, rodina... Dnes jsem ředitelem Základní školy Vidče.

Po svém návratu jsem zjistil, že během let, kdy jsem se toulal mimo školství, post ministra školství postupně vystřídalí různí lidé, proběhly nejrůznější koncepce, antikoncepce, vize... Jak jsem již dnes pochopil, židle ministra školství se neob-sazuje odborníky na školství, ale jedná se vždy o delegáty politických stran pověřených (dočasné) vedením rezortu školství. Koncepce školství pak pochopitelně řešily pouze ekonomické, dodavatelské a mocenské zájmy politických stran. Zájmy žáků, výchovy a vzdělávání řešily tyto „koncepce“ až na posledním místě, nebo vůbec. Vám nechci nic vytýkat, vždyť Vy jste se na vzdělávání a výchově „živého“ žáka nikdy nepodílel. U Vás obdivuji pouze odvahu, s jakou jste se pustil do tématu školství. S pracovním nadšením Brouka Pytlíka, firma Práce všeho druhu, metodou zkouška – omyl.

Z ředitelů škol jste postupně vytvořili „odborníky“, kteří musejí být ekonomové, právníci, učitelé, vyplňovači nejhrůznějších tabulek, rozpočtoví ekvilibristé, personalisté, projektoví manažeři, skladníci, kalkulanti... s neomezenou zodpovědností bez praktických pravomocí.

Z učitelů se stali výrobci pomůcek a realizátoři projektů, dozorcí žákovské masy deformované společenským tlakem médií, politickou „kulturou“, rodičovskou veřejností, ekonomickou situací rodin i státu, mezilidskými vztahy, v prostředí tohoto „právního“ státu. Lidé, kteří už dávno prohráli svůj poslední boj za lepší budoucnost našich svěřenců i svou vlastní. Na jejich cestě k výchově mladé generace jste jim postupně vzali ideály, chuť a dnes i kompetence. V dobré víře snad několik vzpomínek k zamyšlení:

Státní maturity: Když jsme maturovali my, pan profesor stál u tabule, měl zapnutý rozhlas a podle diktátu napsal maturitní otázky na tabuli. My si vybrali a psali a psali. (Zdarma, bez možnosti úniku dat a tematických okruhů, jsme dostali v celém státě ve stejnou dobu vše potřebné ke složení písemných maturitních zkoušek.)

Dnes snad ani vy neznáte částku, která je pod položkou Státní maturity zamaskovaná. Tyto stamiliony budou každým rokem narůstat.

Srovnávací testy v 5. a 9. ročníku ZŠ: Po svém návratu do školství jsem byl zaskočen pojmem ŠVP. Co to je? Pak

jsem pochopil! V prostředí cíleně vytvořené absolutní anarchie se snažíte získat relevantní posouzení úrovně vzdělanosti a kvality jednotlivých základních škol. Až potud vás chápu. Kolik vydělaly firmy parazitující na vzdělávání? (Scio, Cermat, nebo někdo nový?) Kolik nás experiment se srovnávacími testy bude stát? Myslím si, že toto číslo bude určitě devítimístné.

Opět Vás budu unavovat historií, tam se vždy snažím čerpat a učím tomu i své žáky. „Za nás“ bývaly učební osnovy. Zde byly definovány rozsahy probíraného učiva v jednotlivých ročnících rozpracované pro jednotlivé předměty. Porovnání zvládnutí učiva žáky daného ročníku v daném předmětu pak zvládli i průměrný zástupce inspekčního orgánu.

Diskriminace „Neromů“: Proč platí nadstandardní normy pro děti z jiného etnika? Kolik stamilionů nás to stojí? Jsme my jiní než oni? Nejsou všechny ty komise a subkomise jen zbytečnými náklady pro vyvolené?

Koncepční záměr reformy systému financování tzv. regionálního školství, č.j.: 38 232/2011-26:

Toto je opravdu monstrózních. Nevěřím, že Vy sám se v těchto číslech a nesmyslných výpočtových vzorcích vyznáte. Řešení je špatné a nesmyslné s nedozírnými důsledky pro každého z nás, pro společnost i pro budoucí generace. Komenský a jeho odkaz přežili staletí, Vaše práce je limitovaná volebním obdobím a netroufám si ani představit, co zbudete po Vás.

Pokud jsem dokázal své myšlenky formulovat jasně, máte tady příklad toho, jak by se daly bez násilí ušetřit stamiliony v rezortu školství. Školy by se měly zabývat otázkami vzdělání a výchovy, a ne řešením ekonomických hlavolamů.

Jsem přesvědčen, že „duše žáka“ (vzpomínáte na film Cesta do hlubin študákovy duše a závěrečný výrok Jindřicha Plachty? ...připíšu si – žák má duši!) dnes nikoho nezajímá. Cítím se s tímto tématem sám a opuštěný v tomto novodobém prostředí. S beznadějí hledím do budoucna a inovační pokusy na úseku školství dnes chápu jako pokusy na li-dech. Myslím si, že na tuto činnost by mělo být i stejně pohlíženo a měla by spadat i pod stejnou jurisdikci.

Co budete dělat, až všichni Vaši spolustraníci budou mít teplá místa, všichni známí a rodina budou zabezpečeni v prosperujících firmách, až budou mít všichni nacpané kapsy k prasknutí? Doporučuji přečíst si pohádku Jana Wericha z knihy Fimfárum – Král měl tři syny... A až to Vaše auto zastaví, věřte, že tam nikdo stát nebude!

Kdysi jsme učili a já budu i nadále učit, že chudoba cti netratí a ryba smrdí od hlavy. Dokážu si představit, jak by asi vypadala a dopadla výrobní firma pod Vaším vedením v tomto novodobém obchodním prostředí.

Bojím se představit si dopady Vámi navrhovaných reforem na školství, vzdělanost a výchovu. Škody způsobené neuváženými rozhodnutími mohou být devastující a nevratné.

Až budete mít pocit, že Vám všichni tleskají, pak jste definitivně a konečně úplně sám! Slyšíte ten potlesk?

Zdeněk Chrástecký, toho času ředitel ZŠ Vidče

P. S.: Než vypustíte své dobrmany mým směrem, přijměte osobní pozvání k neformálnímu popovídání si. Možná najdeme krále Ječmínka. Já se dobrmanů totiž nebojím. Pro mne je má sebeúcta tou nejvyšší hodnotou. Já své žáky potkávám dnes, i po letech.

